

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Enimesinenud vead energiamärgiste väljastamisel, riiklik järelevalve

Paavo Ruzitš
Ehitus- ja elektriosakonna peaspetsialist

11.11.2011

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Ettekande teemad:

- TJA struktuur ja tegevused
- Nõuded energiamärgistele ja nende väljastajatele
- Energiamärgise vorm ja väljastamise kord
- Vajalikud lähteandmed
- Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel
- Ettevõtete sanktsioneerimise võimalused

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Tehnilise Järelevalve Amet (TJA) on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi valitsemisalas olev asutus, kes teostab riiklikku järelevalvet oma tegevusvaldkondi reguleerivate õigusaktide nõuete täitmise üle

TJA struktuuri kuulub 3 teenistust:

- Elektronilise side teenistus
- Raudteeteenistus
- Tööstusohutuse teenistus
 - ✓ Ehitus- ja elektriosakond
 - ✓ Tehnikaosakond
 - ✓ Kemikaali ja mäetööde osakond

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Ehitusvaldkonna põhilised järelevalve suunad I:

Ehitusseaduse kohaselt teostab Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TJA) riiklikku järelevalvet ehitusseadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete järgimise üle.

- ehitistele esitatavate nõuete täitmise kontroll nii ehitamise käigus kui ka kogu ehitiste kasutusaja jooksul
- ehitamisele esitatavate nõuete täitmise kontroll
- ehituse osapoolte (omanik, projekteerija, ehitaja, omanikujärelevalve teostaja jt) kohustuste täitmise kontroll

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Ehitusvaldkonna põhilised järelevalve suunad II:

- ehitusalal tegutsevate ettevõtjate majandustegevuse registri registreeringute õigsuse ja nõuetekohase vastutava spetsialisti olemasolu kontroll
- ehitustoodete turujärelevalve
- hoonete energiamärgiste nõuetele vastavuse kontroll

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Energiamärgis ja sellele esitatavad nõuded

Energiamärgis on dokument, mis väljastatakse projekteeritavale või olemasolevale sisekliima tagamisega hoonetele ja mille eesmärgiks on anda teada, milline on selle hoonete projekteeritud energiasuutavus või tegelik energiatarbimine

- Energiamärgise kehtivus on 10 aastat
- **Nõuded energiamärgisele ja selle väljastamisele** sätestab majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.detsembri.2008.a määrus nr 107 "Energiamärgise vorm ja väljastamise kord" (edaspidi Määrus).

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Hoonete energiamärgiseid väljastavale ettevõtjatele esitatavad nõuded

- Isikul on lubatud väljastada energiamärgiseid, kui ta on ettevõtja ärisseadustiku tähenduses ning tal on **majandustegevuse registri registreering** ja tal on **vastavasisuline õigussuhe vastutava spetsialistiga** või peab füüsilisest isikust ettevõtja ise olema pädev tegutsema vastutava spetsialistina.

ja nende kohustused:

- tagada hoonete energiamärgiste väljastamise vastavuse nõuetele
- säilitama täies ulatuses kõik hoonete energiamärgiste väljastamisega seotud andmed vähemalt 7 aastat või arhiiviseaduses sätestatud korras arhiivi üleandmisei
- kandma tema poolt väljastatud energiamärgised ehitisregistrisse

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Määrus nr. 107 "Energiamärgise vorm ja väljastamise kord" I

Riigi Teataja (www.riigiteataja.ee)

Määrus kehtestab nõuded sisekliima tagamisega hoone energiamärgise vormile ja selle väljastamise korrale

Sisekliima tagamisega hooned, mille puhul ei ole energiamärgis nõutav :

- hooned, mis on tunnistatud mälestisteks vastavalt muinsuskaitseadusele ja mille olemust või välisilmet muudaks energiatõhususe miinimumnõuete täitmine oluliselt;
- kultus- ja tavandihooned;

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Määrus nr. 107 "Energiamärgise vorm ja väljastamise kord" II

- hooned, mille kasutusiga on kuni kaks aastat;
- tööstushooned, töökodjad ja madala energiavajadusega, eluruumideta põllumajandushooned;
- hooned, mida kasutatakse elamiseks vähem kui neli kuud aastast;
- hooned, mille kasulik pind on kuni 50 m²

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Määrus nr. 107 "Energiamärgise vorm ja väljastamise kord" III

Sisekliima tagamisega hoone või hoone osa energiamärgis võib põhineda kas **energiaarvutusel või mõõdetud või hinnatud energiakasutuse andmetel.**

- Projekteeritavale või oluliselt rekonstrueeritavale hoonetele saab nõuda vaid **energiaarvutusel põhineva energiamärgise väljastamist**. Sellisel juhul **väljastab märgise projekteerimisettevõtja** ning energiamärgis sisaldub ehitusprojekti ja see esitatakse koos ehitusloa taotlusega KOV-le.
- Olemasolevale hoonetele väljastatakse üldjuhul mõõdetud või hinnatud energiakasutuse andmetel põhinev energiamärgis (edaspidi olemasoleva hoone energiamärgis).

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Määrus nr. 107 "Energiamärgise vorm ja väljastamise kord" III

Olemasoleva hoone energiamärgise väljastamisel jaotatakse hooned sõltuvalt nende kasutamise otstarbest kas **elamute või mitte elamute kategooriasse.**

Olemasoleva hoone energiamärgis koosneb neljast osast:

- titelleht (ühel lehel)
- energiasästu meetmete loetelu (ühel tiitellehele järgneval lehel)
- kaalutud energiaerikasutuse arvutamiseks vajalikud lähteandmed
- kaalutud energiaerikasutuse arvutus

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Kaalutud energiaerikasutuse arvutamiseks vajalikud lähteandmed I

Olemasoleva hoone energiamärgise Tellija esitab ning allkirjastab kaalutud energiaerikasutuse arvutamiseks vajalike lähteandmete osa. Tellija või tema volitatud esindaja allkiri kaalutud energiaerikasutuse arvutamiseks vajalike lähteandmete osal loetakse tellija kinnituseks selle kohta, et:

- tema poolt energiamärgise väljastajale kättesaadavaks tehtud andmed on temale teada olevad andmed hoone ja hoone energiaerikasutuse kohta. Hoone energiaerikasutuse andmeteks loetakse kaudselt ja otseselt energiaerikasutust iseloomustavaid andmeid

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Kaalutud energiaerikasutuse arvutamiseks vajalikud lähteandmed II

- ta on teadlik asjaolust, et vajalike korrektsete lähteandmete puudumisel energiaerikasutuse arvutamiseks võidakse vajaliku soojuste ja elektri erikulu määrata Määruse § 15 lõikes 2 sätestatud meetodi abil ning energiamärgise väljastaja võib energiamärgise väljastada suurima kaalutud energiaerikasutuse klassiga.

OLULINE: Tellija ja energiamärgise väljastaja vaheline koostöö !

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Kaalutud energiaerikasutuse arvutamiseks vajalikud lähteandmed III

Koetava pinna suuruse määramisel lähtutakse üldjuhul ehitisregistri andmetest. Koetava pinna suuruse puudumisel ehitisregistris võib koetava pinna määramisel kasutada kas hoone kohta koostatud dokumentatsiooni (projekt, vms) või Tellija andmeid.

Koetava pinna tegelik suurus võib erineda ehitisregistrisse kantud andmetest. Märgise väljastaja selgitab võimaluse korral välja koetava pinna tegeliku suuruse ja märgib, millised andmed võeti energiamärgise väljastamisel aluseks. Samas ei ole märgise väljastaja kohustatud märgise väljastamise protsessis arvutama koetava pinna suurust.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel I

Saab liigitada kaheks:

- Formaalsed vead (vormindus, lohakus, copy-paste e. vana blanketi kasutus, jt) – ettevõttele märgukiri.
- Sisulised vead (lähteandmete vead, arvutuslikud vead, formaalsete vigade paljusus, jt) – ettevõttele ettekirjutus.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel II

Näited - formaalsed vead (märgukiri):

Määruse § 10 lg 3 kohaselt peab elamute kategooriasse kuuluva hoone olemasoleva hoone energiamärgise tiitelleht olema määruse lisas 5 toodud vormi kohane.

- Tuginedes majandus- ja kommunikatsiooniministri 26. novembri 2002. a määrusele nr 10 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“ ja ehitisregistri andmetele, oli hoone kasutamise otstarve „muu kolme või enama korteriga elamu“. Energiamärgisel oli kasutamise otstarbeks märgitud „kolme või enama korteriga elamu“. Arvestades eeltoodut, on hoone kasutamise otstarbe tegelik kood – 11222. Energiamärgisel on kood – 11220.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel III

- Vastavalt Määruse lisale V esitatakse energiamärgise tiitellehe lahtris V juriidilise isiku puhul täiendava teabena juriidilise isiku esindaja nimi. Energiamärgisel esindaja nimi jäänud esitamata.
- Vastavalt määruse lisale 5 esitatakse energiamärgise lahtris V korteritega hoone puhul täiendava teabena korterite arv hoones. Energiamärgisele ei ole kantud korterite arvu hoones.
- Vastavalt määruse lisale 5 esitatakse energiamärgise lahtris IV täiendav teave hoone energiaallikate kohta, juhul kui energiaallikaks on kütus. Sel juhul tuleb täpsustada määruse lisa 8 kohaselt kütuse liik. Energiamärgisele ei ole kantud täpsustavat kütuse liiki. (või kantud valesse lahtrisse)

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel IV

- Määruse § 10 lg 5 kohaselt peab olemasoleva hoone energiasäästu meetmete loetelu olema käesoleva määruse lisas 7 toodud vormi kohane.

Määruse lisa 7 kohaselt tuleb veeru täitmisel märkida veerus toodud kastikesse rist («»), juhul, kui energiamärgise väljastaja hinnangul kastikesse järel kirjeldatud meede võimaldaks energiasäästu. Veeru täitmisel märgitakse veerus toodud kastikesse kriips («-»), juhul, kui energiamärgise väljastaja hinnangul ei ole kastikesse järel kirjeldatud energiasäästumeede otstarbekas.

Mõnedel energiasäästu meetmete juures märkmed puudu.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel V

- Määruse § 16 lg 1 kohaselt määratakse kaalutud energiaerikasutuse klass kindlaks hoone aastase kaalutud energiaerikasutuse ja hoone kasutamise otstarbe alusel vastavalt käesoleva määruse lisas 4 antud kaalutud energiaerikasutuse skaalale.

Energiamärgise veeru „Kaalutud energiaerikasutus (KEK)“ täitmisel energiamärgisel lähtutakse määruse lisa 5 lahtri XI vormi täitmise juhendist. Väljastatud energiamärgisel on veerg juhendi kohaselt täitmata.

- Vastavalt määruse lisale 5 esitatakse energiamärgise lahtris XIII hoone kaalutud energiaerikasutus. Välja täitmisel arvestatakse määruse §-s 15 sätestatud. Hoone energiatõhusus arv ümardatakse lähima täisarvuni. Olemasoleva hoone energiamärgise tiittelehel energiatõhusus arv ümardamata.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel VI

Näited - sisulised vead (ettekirjutus):

- Energiamärgise kaalutud energiaerikasutuse arvutuslehel puudusid järgmised määruse § 12 lõikes 2 nõutud lähteandmed: hoone kasutamise otstarve, piirkond, teave hoone soojusvarustuse liigi kohta, kütav pind, jt. (olemasoleva hoone energiamärgise 3 lehti puudulik)
- Energiamärgisel puudus vastutava spetsialisti allkiri.
- Mitmete formaalsete vigade esinemine väljastatud energiamärgisel, lisaks sisuline/sisulised viga/vead.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel VII

Määruse § 12 lg 2 p 11 kohaselt tuleb kaalutud energiaerikasutuse arvutamise osas näidata kraadpäevade arv hoone asukoha piirkonna järgi ja hoone tasakaalutemperatuuril viimasel kolmel kalendriaastal ja normaalaasta kraadpäevade arv. Määruse § 14 on kirjas, kuidas määratakse kraadpäevad.

- Juhindudes määruse § 14, on Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi kodulehel toodud kraadpäevade arv Tallinna kohta tasakaalutemperatuuril 17 kraadi C järgnev: aasta 2006 – 3800, aasta 2007 – 3761, aasta 2008 – 3573. Energiamärgise arvutamise lähteandmete lehel oli kirjas järgnev: aasta 2006 – 3977, aasta 2007 – 3800, aasta 2008 – 3761. Kasutatud kraadpäevad ei ole kooskõlas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehel avaldatud kraadpäevadega. Kuna energiaerikasutuse klassi arvutamise algandmed on valed, siis on kaheldav saadud hoone kaalutud energiaerikasutuse klass D.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel VIII

Määruse § 11 lg 1 p 6 kohaselt tuleb esitada kasutatud elektri kogus, soovivat viimase kolme aasta jooksul. Juhul, kui korterelamu korral puudub teave korterites kasutatud elektri kohta, võib kasutatud elektri koguse määramiseks summeerida korterelamu üldelektri ja määruse lisas 9 toodud näitajate abil määratud korterites kasutatud elektri koguse. Määruse lisas 9 leitav suurus on elektri või muu energia erikasutus erinevateks vajadusteks [kWh/(m²*a)]. Elektri või muu energia erikasutuse andmed on antud kütava pinda ühiku kohta.

- Tellija allkirjaga kaalutud energiaerikasutuse arvutamise lähteandmete lehel on tellija esitanud üldelektri andmed (kWh). Antud andmed on kantud energiamärgise arvutamise lähteandmetesse, andmete ole juurde liitmata elektri erikasutus. Arvestades eeltoodut, on kaheldav saadud hoone kaalutud energiaerikasutuse klass.

 TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Praktikas esinenud vead energiamärgiste väljastamisel IX

- Elamus puudub tsentraalne sooja tarbevee valmistamine. Igas korteris on oma elektriboiler. Sooja tarbevee soojendamiseks kasutatakse ainult elektrit. Määruse § 15 lg 11 p 1 kohaselt arvestatakse elektri kulu sooja tarbevee soojendamiseks sellel juhul summaarse elektritarbimise hulka.

Antud hoones pidi eelpool toodud seletuse põhjal soojustarbimine kütteks võrduma soojustarbimisega. Arvutustelehel oli soojustarbimine kütteks arvutatud soojustarbimise ja tarbevee soojendamiskulu vahena.

Kuna kaalutud energiaerikasutuse arvutuskaigus on tehtud eelpool kirjeldatud viga, siis on kaheldav saadud hoone kaalutud energiaerikasutuse klass.

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Täna tähelepanu eest!

e-mail: paavo.ruzits@tja.ee
telefon: 6672062

Tehnilise Järelevalve Amet
Sõle 23a, Tallinn
info@tja.ee, tel. 667 2000
www.tja.ee